

Нетрусова А.О., Соселія М.З.

студенти,

Фоміних В.І.

старший викладач,

Університет митної справи та фінансів

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ ПІДПРИЄМСТВА В УКРАЇНІ

Пріоритетним завданням розвитку економіки України є забезпечення стабільних темпів економічного зростання, що неможливо без ефективного функціонування фінансів підприємств. Фінанси підприємств, як основна ланка фінансової системи держави, відіграють вирішальну роль у розширеному відтворенні та його фінансовому забезпеченні. Прибуток підприємства є основною рушійною силою ринкової економіки.

Прибуток є спонукальним мотивом і джерелом діяльності підприємства. Підприємство приводить у рух усі виробничі фактори: капітал, працю, природні ресурси. Вони необхідні для створення продукту, його наступної реалізації та утворення прибутку.

При формуванні механізму управління прибутком підприємств важливо визначитися з типом стратегічної орієнтації прибутку, оскільки планування прибутку на короткострокову перспективу і безпосереднє його використання залежить саме від обраної стратегії.

Вирізняють такі стратегічні типи орієнтації підприємств на прибуток: «задовільний прибуток», мінімізація прибутку (стабільний прибуток) і максимізація прибутку.

Найбільш доступними прийомами управління підприємницькою діяльністю та фінансовими результатами є операційний аналіз та аналіз чутливості прибутку. Операційний аналіз здійснюється за схемою: витрати – обсяг реалізації – прибуток. За допомогою такого аналізу з'являється можливість виявляти залежність фінансового результату виробничої діяльності від зміни витрат, ціни, обсягу виробництва і збуту продукції [1, с. 137]. Операційний аналіз базується на розрахунку таких показників, як: валова маржа, точки беззбитковості, запас фінансової міцності та ефект операційного важеля. Операційний аналіз досить час то називають аналізом беззбитковості. Для використання вказаного підходу не обхідно всі витрати підприємства класифікувати на постійні і змінні залежно від впливу на них обсягів виробництва [2, с. 258]. Провівши такий вид аналізу, можна побачити, який фінансовий стан спостерігається на підприємстві. Аналіз чутливості прибутку підприємства – це аналіз, за допомогою якого

можливо виявити реакцію фінансового результату на зміну зовнішніх та внутрішніх чинників виробництва і збуту продукції. В результаті вказаного аналізу можна виявити, до якого з факторів прибуток найбільш і найменш чутливий, і на основі цього визначити чинники, які можуть в перспективі збільшити (зменшити) фінансовий результат, та котрий із запропонованих варіантів найбільш досконалий для подальшого функціонування підприємства.

Кінцевий фінансовий результат характеризує положення підприємства на ринку, та досягається великою кількістю методів і підходів, які застосовуються для аналізу. Такій кількості притаманна цілісність застосування методів та підходів, проявом чого є використання загальних і специфічних систем аналізу щодо визначення дієвості управління фінансовим результатом підприємства. У підсумку аналіз дозволяє здійснювати комплексне дослідження зазначеної проблематики питання з урахуванням поточного стану, динаміки, структури задіяних складових аналізу фінансового результату у різні періоди часу.

До десятки найприбутковіших компаній України увійшли оператори мобільного зв'язку, ритейлери, аграрії. В десятку найприбутковіших потрапила також корпорація «Рошен» та газовидобувна компанія «Нафтогазвидобування» (рис. 1) [3, с. 35]. Тобто спостерігається закономірність, що чим більше підприємство, тим більші прибутки воно отримує. Великі підприємства, порівняно з середніми і малими, мають можливість досягати економії за рахунок ефекту масштабу, орієнтуватись на закордонні ринки, лобювати свої економічні інтереси у владі.

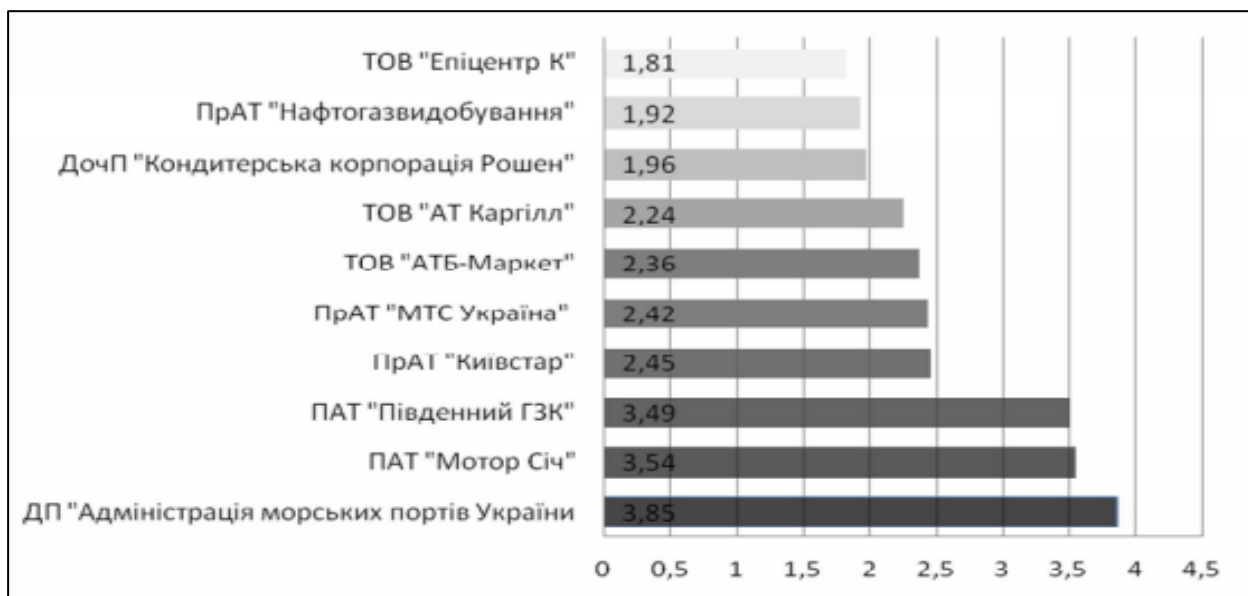

Рис. 1. Найприбутковіші компанії України

Для визначення тенденцій прибутковості сучасних підприємств в Україні, розглянемо обсяги їх чистого прибутку в динаміці. За даними рис. 2 бачимо, що динаміка стосовно показників прибутковості нестабільна. У 2015 р. проти 2014 р. прибутки підприємств збільшилися з 202 704,5 млн. грн. до 352 879,7 млн. грн., а вже в 2016 р. – зменшилися до 124 517,5 млн. грн. Щодо збитків, то спостерігається позитивна динаміка до їх зменшення. Якщо в 2015 р. збитки скоротились з 792 771,4 млн. грн. до 726 348,7 млн. грн., то в 2016 р. збитки зменшилися ще більше – до 103 619,1 млн. грн. Тобто спостерігається тенденція до зменшення збиткових підприємств, вони покращують свої фінансові результати, і бажано цю тенденцію закріпити [4].

Управління прибутком підприємства являє собою процес розробки і прийняття рішень за всіма основними аспектами його формування, розподілу і використання на підприємстві з метою максимізації добробуту власників підприємства в поточному та перспективному періодах. Головною метою управління прибутком є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості [5, с. 106].

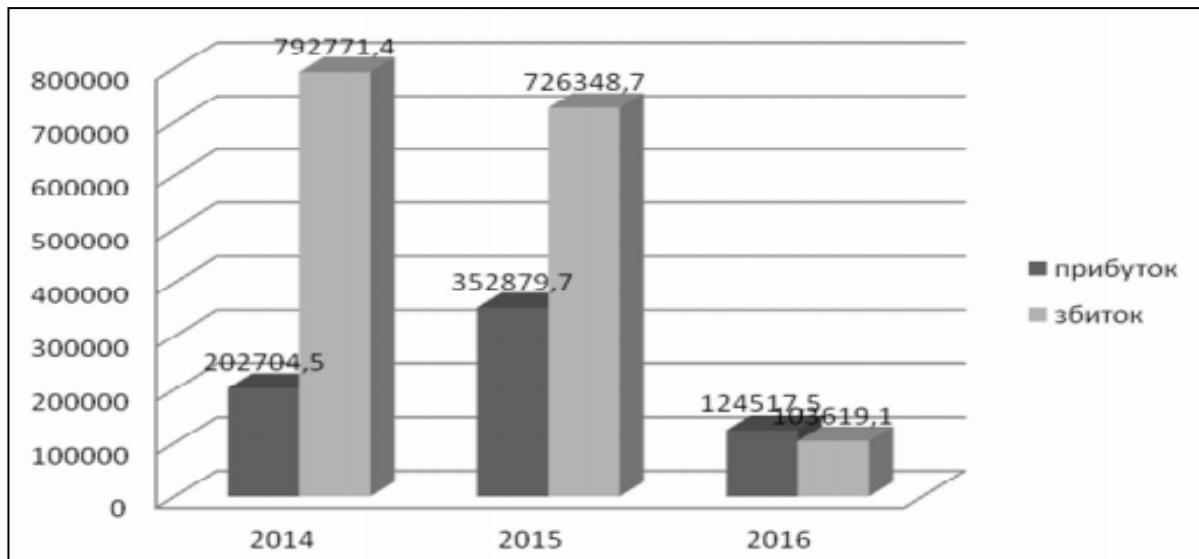

Рис. 2. Динаміка фінансових результатів підприємств України за 2014-2016 рр.

Отже, головною метою управління прибутком підприємства є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. Реалізація запропонованих концептуальних підходів щодо розвитку механізму управління прибутком підприємства в системі управління фінансами підприємств в Україні сприятиме забезпеченню динамічного розвитку

підприємств необхідними і достатніми фінансовими ресурсами, що, в свою чергу, дозволить максимізувати чистий прибуток за припустимого рівня фінансових ризиків у поточному і перспективному періодах. Серед пріоритетних напрямків розвитку механізму управління прибутком підприємства в Україні є: оптимізація зовнішніх і внутрішніх, вхідних і вихідних грошових потоків; вдосконалення методів оцінки і планування обсягу прибутку на поточний і перспективний періоди; встановлення обґрунтованих пропорцій між частками прибутку, що спрямовуються на споживання та накопичення; якісний фінансовий контроль за виконанням завдань щодо використання та розподілу прибутку тощо.

Список використаних джерел:

1. Крамаренко Г. А. Финансовый анализ и планирование : учебное пособие / Г. А. Крамаренко; Днепропетровская академия управления, бизнеса и права. – Днепр : ДАУБП, 2014. – 232 с.
2. Школьник І. О. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, Б. І. Сюркало. – Суми : Університетська книга, 2012. – 301 с.
3. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://biz.censor.net.ua/resonance/200_nayiblshih_kompaniy_ukrani.
4. Фінансові результати великих та середніх підприємств до оподаткування за видами економічної діяльності за 2015-2016 роки [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/operativ11>.
5. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств / М.Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117-128.

Розвадівський В.Л.

студент,

Науковий керівник: Польова О.Л.

доктор економічних наук,

Вінницький національний аграрний університет

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ

В економіці України обсяг невиконання платіжних зобов'язань почав стрімко збільшуватися, тому для підприємств досить важливим є питання управління дебіторською заборгованістю як на стадії формування, так і на стадії її інкасації. Згідно з П(С)БО 10 дебіторська заборгованість – сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату [1]. Як вважає Білик М. Д. дебіторська заборгованість є наслідком господарських операцій, що мали місце в минулому, але підлягають